

Č.j. S 96/99-220/ 2628

V Brně dne 22.10.1999

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, jako orgán příslušný dle § 11 odst. 1 písm. a) zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb., ve správním řízení zahájeném dne 23.9.1999 na návrh společnosti AGROFERT HOLDING, a.s., se sídlem Roháčova 83, 130 00 Praha 3, ve správním řízení zastoupené na základě plné moci ze dne 10.8.1999 JUDr. Jindřiškou Munkovou, advokátkou, se sídlem Veletržní 19, Praha 7, ve věci udělení povolení ke spojení podniků AGROFERT HOLDING, a.s., se sídlem Roháčova 83, 130 00 Praha 3, IČO 25 13 00 72 a DEZA, a.s., se sídlem Masarykova 753, 757 28 Valašské Meziříčí, IČO 25 13 00 72, vydává po zjištění potřebných podkladů dle § 32 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení a poté co byla účastníku řízení dána možnost vyjádřit se k předmětu řízení a výsledkům šetření toto

r o z h o d n u t í:

Spojení podniků AGROFERT HOLDING, a.s., se sídlem Roháčova 83, 130 00 Praha 3, IČO 25 13 00 72 a DEZA a.s., se sídlem Masarykova 753, 757 28 Valašské Meziříčí, IČO 25 13 00 72, k němuž došlo tím, že společnost AGROFERT HOLDING, a.s., se sídlem Roháčova 83, 130 00 Praha 3, nabyla 49,95 % akcií společnosti DEZA a.s., se sídlem Masarykova 753, 757 28 Valašské Meziříčí a v souladu se Stanovami společnosti DEZA a.s. získala nad touto společností kontrolu, se dle § 8a odst. 2 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb.

p o v o l u j e.

O d ů v o d n ě n í:

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „úřad“) zahájil dne 23.9.1999 na návrh účastníka řízení, jímž je společnost AGROFERT HOLDING, a.s., se sídlem Roháčova 83, 130 00 Praha 3, (dále jen „Agrofert holding“), zastoupená na základě plné moci ze dne 10.8.1999 JUDr. Jindřiškou Munkovou, advokátkou, se sídlem Veletržní 19, Praha 7, správní řízení ve věci udělení povolení ke spojení podniků Agrofert holding a DEZA, a.s., se sídlem Masarykova 753, 757 28 Valašské Meziříčí (dále jen „DEZA“).

Ke spojení podniků došlo ve smyslu § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb. (dále jen „zákon“) na základě následujících transakcí.

Dne 12.5.1999 byla uzavřena Smlouva o prodeji cenných papírů mezi společnostmi Agrofert holding jako kupujícím a společnostmi - Investičním privatizačním fondem Komerční banky, a.s., se sídlem Dlouhá 34, Praha 1, IČO 43 00 43 00, Investiční kapitálovou společností KB, a.s., se sídlem Dlouhá 34, Praha 1, IČO 60 19 67 69, Spořitelním privatizačním-Českým investičním fondem, a.s., se sídlem Řásnovka 12, Praha 1, IČO 63 07 93 30, Spořitelním privatizačním-Výnosovým investičním fondem, a.s., se sídlem Řásnovka 12, Praha 1, IČO 63 07 93 21, dále 2. spořitelním privatizačním investičním fondem, a.s., se sídlem Řásnovka 12, Praha 1, IČO 60 19 20 20 a Spořitelním privatizačním-Všeobecným investičním fondem, a.s., se sídlem Řásnovka 12, Praha 1, IČO 63 07 93 13 - jako prodávajícími, na základě které získal Agrofert holding 656 235 kusů akcií společnosti DEZA (což představovalo 59,6 % podílu na základním jmění této společnosti). Následně Agrofert holding Smlouvou o koupi cenných papírů uzavřenou dne 31.5.1999 odprodal 106 253 kusů akcií společnosti DEZA třetí straně a snížil tak svůj podíl na hlasovacích právech společnosti DEZA na 49,95%.

Úřad ověřil, že uvedený podíl Agrofert holdingu na hlasovacích právech společnosti DEZA zakládá nabytí kontroly nad společností DEZA, neboť zbývající počet akcií je rozdělen mezi drobné akcionáře, z nichž žádný nedrží více než 10 % hlasovacích práv společnosti. Dle čl. 15 odst. 1 Stanov společnosti DEZA (dále jen „Stanovy“) je valná hromada usnášeníschopná pokud přítomní akcionáři mají akcie jejichž jmenovitá hodnota přesahuje 30 % základního jmění společnosti. Dle čl. 15 odst. 3 Stanov valná hromada rozhoduje většinou hlasů přítomných akcionářů (pokud obchodní zákoník nebo stanovy nevyžadují většinu jinou). Dvěma třetinami hlasů přítomných rozhoduje valná hromada pouze o vyjmenovaných věcech (změna stanov, zvýšení – snížení základního jmění, vydání dluhopisů, zrušení společnosti s likvidací a schválení podílu na likvidačním zůstatku, dále o přeměně, sloučení či splynutí a rozdělení společnosti) viz čl. 15 odst. 4 Stanov. 49,95% akcií tedy umožňuje Agrofert holdingu vykonávat kontrolu nad společností DEZA a rozhodovat o obsazení orgánů společnosti i o základních otázkách podnikání společnosti. Došlo tak ke spojení podniků ve smyslu ust. § 8 odst. 2 písm. a) zákona.

Podklady pro správní řízení:

- návrh na zahájení správního řízení
- doklad o zaplacení správního poplatku
- informace o spojovaných společnostech, jakož i o konkurenčních společnostech
- informace o společnostech začleněných do skupiny AGROFERT, a.s. (včetně výrobních trhů na nichž působí)
- kopie Smlouvy o prodeji cenných papírů a Smlouvy o koupi cenných papírů, na jejichž základě Agrofert holding získal 49,95% akcií společnosti DEZA.
- kopie výpisů z obchodního rejstříku spojovaných společností včetně společností začleněných do skupiny AGROFERT, a.s.
- kopie Stanov společnosti DEZA

- plná moc k zastupování účastníka řízení
- informace o dodávkách spojovaných podniků na tuzemský trh (včetně dodávek podniků skupiny AGROFERT, a.s.) a další podklady pro vymezení relevantního trhu
- rozbor postavení spojovaných subjektů na relevantním trhu
- výhody spojení
- názory odběratelů DEZY na možné dopady spojení

Charakteristika spojovaných subjektů

Agrofert holding vznikl dle výpisu z obchodního rejstříku vedeného Krajským obchodním soudem v Praze, oddíl B, vložka 4730 dne 20. května 1997. Jediným jeho zakladatelem je společnost AGROFERT, a.s. se sídlem Roháčova 83, Praha 3 (dále jen „AGROFERT“), která je obchodní společností. Předmětem podnikání společnosti Agrofert holding je zejména zprostředkovatelská činnost v oblasti chemického průmyslu a v zemědělství, prodej jedů, žiravin a pesticidů a obchodní činnost. Agrofert holding je členem skupiny společností spadající pod kontrolu AGROFERTu. Tato skupina svou podnikatelskou činnost zaměřuje do dvou základních okruhů. Je to činnost související se zemědělstvím a dále činnost související s průmyslovou výrobou chemických látek na bázi anorganické chemie.

Do skupiny AGROFERT patří velké množství společností (cca 39 společností). Podle předmětu podnikání se člení na společnosti zabývající se obchodováním s potřebami pro zemědělskou prvovýrobu (obchod s průmyslovými hnojivy, s přípravky na ošetření plodin, s krmnými směsmi) a poskytováním služeb zemědělcům (zejména sklizňové a posklizňové služby). V menší míře se některé ze společností skupiny AGROFERT zabývají i výrobou a zpracováním drůbeže a výkrmem prasat (bez vlastního následného zpracování). Dle předložených materiálů má Agrofert holding na trhu dodávek průmyslových hnojiv (zejména distribuuje průmyslová hnojiva společností Lovochemie, a.s. a Duslo Šala, a.s.) podíl výrazně převyšující 30% celkového obrátu, na trhu dodávek agrochemikálií a na trhu dodávek zemědělských produktů a krmiv je jeho podíl výrazně pod 30% celkového obrátu. K distribuci výrobků využívá vlastní síť podniků zemědělského zásobování a nákupu.

Pokud jde o činnost související s průmyslovou výrobou chemických látek na bázi anorganické chemie, tato je realizována v dceřinné společnosti PRECHEZA, a.s. (dále jen „Precheza“), v níž má Agrofert holding 90,37 % podíl prostřednictvím společnosti PRECOLOR, a.s. (dále jen „Precolor“). Průmyslovou výrobou chemických látek na bázi anorganické chemie se dále zabývá Lovochemie, a.s. (dále jen „Lovochemie“), která je kontrolována společností AGROBOHEMIE, a.s., což je společný podnik Agrofert holdingu a společnosti UNIPETROL, a.s. (v poměru 50 : 50). AGROBOHEMIE, a.s. vlastní 93% akcií společnosti Lovochemie (zbytek drží drobní akcionáři z kupónové privatizace), takže společná kontrola je uplatňována i vůči Lovochemii.

Ani Lovochemie ani Precheza se nezabývají výrobou chemických látek na bázi organické chemie.

Součástí skupiny AGROFERT je 12 obchodně distribučních podniků na Slovensku a cca 10 obchodních zastoupení v dalších zemích. Celkové schéma holdingu je založeno ve spisu.

DEZA vznikla dle výpisu z obchodního rejstříku vedeného Krajským obchodním soudem v Ostravě oddíl B, vložka 120 dne 29. prosince 1990. DEZA je výrobní společností se specializovaným výrobním programem chemických výrobků na bázi organické chemie. DEZA má dále majetkové podíly ve čtyřech obchodních společnostech. Jsou to DEZA Sanace s.r.o. (100% podíl), DEZA Polska, Sp. z o.o. Szcecin (100% podíl), TK DEZA Valašské

Meziříčí spol. s r.o. (51% podíl) a CS Cabot, spol. s r.o. (dále jen „CS Cabot“), v níž má DEZA 48% podíl; společnost kontroluje Cabot Corporation USA s 52% podílem na základním jmění. Akcionáři DEZY byly převážně investiční fondy, které prodaly majoritní podíl akcií společnosti Agrofertu holding.

V daném případě spojení podniků skupina AGROFERT získává v důsledku nákupu akcií do svého holdingu společnost DEZA, která se zabývá chemickou výrobou na bázi **organické chemie**. Pro účely posouzení dopadů tohoto spojení na hospodářskou soutěž úřad odhlédl od posuzování řady výrobních trhů týkajících se dodávek výrobků pro zemědělskou prvovýrobu a služeb pro zemědělce, na kterých působí skupina AGROFERT, neboť jde o trhy zboží a služeb, které jsou z hlediska vlivu spojení daných podniků již značně vzdálené a zcela odlišné. Při posuzování spojení se proto soustředil na posouzení trhů chemických výrobků a možných dopadů spojení na tyto trhy.

Skutečnost, že se úřad spojením zabývá byla uveřejněna v Obchodním věstníku č. 40/99 ze dne 6.10.1999. Ve stanovené lhůtě 8 dnů pro podání případných připomínek úřad žádnou připomínku k uvedenému spojení podniků neobdržel.

Ve smyslu ustanovení § 12 odst. 6 zákona úřad umožnil, aby se zástupce účastníka správního řízení před vydáním rozhodnutí vyjádřil k předmětu řízení a k výsledkům šetření. Při seznámení, které se uskutečnilo dne 18.10.1999, nebyly vzneseny žádné připomínky či návrhy na doplnění podkladů pro rozhodnutí.

Relevantní trh

Relevantním trhem je prostorový a časový střet nabídky a poptávky zboží, které je schopno uspokojit určitou, konkrétní potřebu spotřebitele (zákazníka).

Analýza relevantního trhu je založena na samostatném posouzení tří aspektů - výrobního, geografického a časového.

Výrobní trh zahrnuje všechny identické výrobky a ty výrobky, které spotřebitelé považují za zaměnitelné nebo nahraditelné vzhledem k jejich vlastnostem, ceně nebo zamýšlenému způsobu užití.

Geografický trh zahrnuje území, kde podmínky soutěže jsou dostatečně homogenní a které může být odlišeno od ostatních území zejména tím, že podmínky soutěže na těchto jiných územích jsou zřetelně odlišné.

Časové vymezení trhu vyjadřuje četnost (pravidelnost a opakovanost) střetu nabídky a poptávky a odlišuje jej od střetu nabídky a poptávky, k níž dochází nahodile, popř. jen ojediněle.

V posuzovaném spojení dochází k propojení podniků skupiny AGROFERT se společností DEZA.

Z podkladů předložených spojovanými společnostmi vyplynulo, že společnost DEZA je největší zpracovatel dehtu a benzolu v ČR. Vyrábí zejména černouhelné smoly, základní

aromáty (zejména benzen a toluen), ftalátova změkčovadla, impregnační oleje a další chemické výrobky.

Výrobky společnosti DEZA lze rozdělit do následujících výrobních skupin:

- Smola černouhelná – vyrábí se destilací černouhelného dehtu. Používá se zejména v průmyslovém zpracování hliníku a uhlíku. Téměř celou produkci smoly černouhelné DEZA exportuje. Na našem trhu je uplatňována pouze 0,1% výroby DEZY. Na tuzemském trhu ji DEZA dodává hutním podnikům, které ji používají jako těsnicí hmotu do pecí. Jiný tuzemský soutěžitel se výrobou černouhelné smoly nezabývá. Dovoz smoly se nerealizuje, neboť pro daný účel užití by nebyl finančně efektivní.
- Olej na saze – využívá se k výrobě sazí pro gumárenský průmysl. Většinu jeho výroby odeberá společnost CS Cabot (což je společný podnik DEZY a americké společnosti Cabot Corporation, v němž má kontrolu americká společnost). Jiný tuzemský výrobce olej na saze nevyrábí a dovoz se vyskytuje ve velmi omezeném rozsahu (cca do 3%).
- Benzen – získává se ze surového koksárenského benzolu. Používá se zejména pro syntézy organických sloučenin a látek potřebných pro výrobu izolační polyuretanové hmoty, dále zejména do rozpouštědel. Dalším tuzemským výrobcem je pouze UNIPETROL, a.s. (ve svém podniku Chemopetrol, a.s.), který jej rovněž dodává na tuzemský trh. Oba soutěžitelé, jejichž produkce představuje 100% tuzemské spotřeby, mají společného tuzemského odběratele, přičemž dodávky DEZY převažují.
- Toluén - získává se ze surového koksárenského benzolu. Používá se při výrobě petrochemických produktů a dále jako rozpouštědlo do nátěrových hmot (tento účel užití se však postupně omezuje z ekologických důvodů a toluén je nahrazován jinými látkami). Kromě DEZY vyrábí toluén ještě další tuzemský výrobce ze skupiny UNIPETROL, a.s. a tuzemskou spotřebu doplňuje dovoz. Výrobky DEZY odebírají na tuzemském trhu výrobci nátěrových hmot a rozpouštědel.
- Ftalanhydrid – používá se jako základní surovina při výrobě alkidových a polyesterových pryskyřic (složka laků) a pro barvářské meziprodukty. K danému účelu užití jej nelze nahradit jiným výrobkem. DEZA je jediným tuzemským výrobcem a její dodávky doplňuje dovoz. Odběrateli jsou výrobci nátěrových hmot.
- Dioktylftalát – používá se jako změkčovadlo plastických hmot, k výrobě změkčených kabelů a k výrobě nátěrových hmot. Tuto látku by bylo možno nahradit jinými přípravky, avšak jejich cena je výrazně vyšší. DEZA je jediný tuzemský výrobce dioktylftalátu a její dodávky doplňuje dovoz.

Z výše uvedeného přehledu vyplývá, že výrobky DEZY slouží jako vstupní surovina pro další zpracovatelskou výrobu, dodávky na tuzemský trh představují jen menší část celkové produkce, neboť větší část směřuje na export.

Dceřinné společnosti DEZY působí na následujících trzích:

DEZA Sanace s.r.o. – provádí dekontaminaci zemin a provoz hydraulické bariéry zabraňující průniku znečištěných vod do prameniště pitné vody v Ostravě – Nové Vsi.

DEZA Polska, Sp. z o.o. – dceřinná společnost založená za účelem výstavby a provozování překladištního terminálu pro tekutou smolu v polském Štětíně.

TK DEZA Valašské Meziříčí spol. s r.o. – provozuje víceúčelovou sportovní halu.

CS Cabot – se zabývá výrobou a prodejem gumárenských sazí pro kterou odeberá téměř celý objem produkce oleje na saze dodávané DEZOU na tuzemský trh.

Jak bylo uvedeno výše Agrofert holding ovládá v chemickém sektoru společnost Prechezu a společně s UNIPETROLEM, a.s. kontroluje (50 : 50) Lovochemii.

Z předložených podkladů vyplynulo, že společnost Lovochemie vyrábí zejména průmyslová hnojiva (anorganická), která představují podstatnou část celkového obratu společnosti.

Anorganická hnojiva se obecně člení na:

- jednosložková (dusíkatá - N, fosforečná – P a draselná – K)
- vícesložková, v rámci nichž je několik podskupin obsahujících nejrůznější kombinace N, P a K v jednom hnojivu,
- hnojiva obsahující jeden, či více prvků (vápník, hořčík, sodík apod.), která však nemají deklarovaný obsah N, P a K a nelze je tedy podřadit pod jednosložková, či vícesložková hnojiva,
- hnojiva obsahující koncentráty stopových prvků,
- přírodní vápenatá a hořečnatovápenatá hnojiva,
- ostatní vápenatá a hořečnatovápenatá hnojiva vznikající jako vedlejší produkty průmyslových procesů (v cukrovarnictví, papírenství apod.).

V rámci každé základní skupiny anorganických hnojiv se nachází celá řada výrobků lišících se navzájem koncentrací chemické látky, podíly jednotlivých složek apod.

Uvedený systém základního třídění hnojiv vychází z předpisů EU a norem ISO a byl dle Seznamu registrovaných hnojiv poskytnutého úřadu Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským v Brně aplikován v ČR ve shodě s praxí a platnými předpisy. Jednotlivé základní skupiny hnojiv nejsou z hlediska účelu užití navzájem zastupitelné. Pro posuzované spojení úřad odhlédl od částečné zastupitelnosti některých skupin anorganických hnojiv hnojivy organickými vzhledem k charakteru produkce organických hnojiv (kdy se jedná o vedlejší produkt z živočišné výroby a lokální omezení v rámci produkce rostlinné výroby), který neumožňuje pravidelnou nabídku těchto hnojiv na celostátním trhu k velkoplošnému užití.

V rámci členění průmyslových hnojiv Lovochemie vyrábí hnojiva spadající do skupiny:

- jednosložkových hnojiv, z nichž vyrábí hnojiva dusíkatá (např. ledek amonný, DAM, ledek vápenatý, CANSOL) a
- vícesložkových hnojiv, z nichž vyrábí kombinované hnojivo obsahující kombinaci N, P a K. U NPK podíl Lovochemie nedosahuje 30% na celkového obratu dosahovaného na tomto trhu.

Dále Lovochemie vyrábí:

- chemikálie charakteru pojivové složky do nejrůznějších dalších technologií (karboxymethylcelulózu – KMC). Užívají se pro výrobu výrobu pracích prášků, nátěrových hmot, dále v textilním a papírenském průmyslu. Dle vyjádření odběratelů neexistuje jiný tuzemský výrobce shodného nebo zastupitelného pojiva pro daný účel užití, ale lze ho získat z dovozu (např. z Polska, Německa, Maďarska a Finska), avšak za odlišných cenových podmínek (kde vliv hrají také přepravní náklady).
- abrazivní složky do zubních past (s obchodními názvy MILEVIT a LOVOTAN). Obdobné složky dle vyjádření odběratelů vyrábějí další dva tuzemští výrobci, jejichž výrobky však nesplňují podmínky pro daný účel užití (tj. úroveň potravinářské kvality). Za zastupitelné považují odběratelé výrobky z dovozu pouze z hlediska kvality, nikoli však z hlediska ceny.
- kyselinu dusičnou, jejíž převážnou část současně spotřebovává při vlastní výrobě anorganických hnojiv. Cca 1/4 její výroby tvoří dodávky na tuzemský trh; odběratelé ji

užívají pro výrobu hnojiv a výbušnin. Dalším tuzemským výrobcem je ALIACHEM. Na trhu jsou též dodávky z dovozu.

- Do 1.9.1998 vyráběla Lovochemie také tzv. kordy. Jednalo se vlákna k výrobě výztužných textilií do pneumatik pro gumárenský průmysl. K 1.9.1998 však byla tato výroba ukončena prodejem firmě, která není nijak propojena se společností Agrofert holding ani se společností DEZA. Podnikání v této oblasti bylo ukončeno.

Hlavními vstupními surovinami pro výrobu Lovochemie je čpavek a močovina, obě dodávané prostřednictvím AGROBOHEMIE, a.s. od Chemopetrolu Litvínov, a.s. (patří do skupiny UNIPETROL, a.s.). Další suroviny ke své výrobě (apatit a draselnou sůl) získává Lovochemie ze zahraničí prostřednictvím Agrofert holdingu (obchodní společnost).

Další společností ve skupině AGROFERTu zabývající se chemickou výrobou je Precheza jejíž výrobní program zahrnuje výrobky anorganické chemie. Ve výrobním programu Prechezy jsou následující produkty:

- Titanová běloba patří do skupiny pigmentů, které jsou základní složkou barev. Zvyšuje krycí schopnost barev, jejich bělost – zářivost a trvanlivost (odolnost proti povětrnostním vlivům apod.). Používá se k výrobě nátěrových hmot, ale též pro výrobu plastů, papíru a dále ve stavebnictví apod. Obecně je nahraditelná zinkovou bělobou a blanfixem, těmito látkami však nelze dosáhnout stejné kvality jako pomocí titanové běloby (nižší krycí schopnost, trvanlivost apod.) pro kterou je titanová běloba také výrazně dražší. Její vliv na kvalitu nátěrových barev a další možnosti užití vede k tomu, že celosvětově se spotřeba titanové běloby zvyšuje, na což reaguje nabídka zvyšováním kapacity výroby. Precheza je jediným tuzemským výrobcem titanové běloby, ale tato se rovněž na tuzemský trh dováží ze zahraničí (zejména z Německa, Francie, Velká Británie).
- Železité pigmenty, které jsou také užívány pro výrobu barviv (kde s ohledem na základ železa způsobují červené zbarvení); využívají se k výrobě barev, laků a barevných plastů (s užitím např. i ve stavebnictví k výrobě barevných omítkových směsí, barev na beton, apod.). Železité pigmenty nejsou navzájem zastupitelné s titanovou bělobou, neboť je nelze použít ke stejnému účelu užití a titanová běloba je cca dvojnásobně dražší. V omezeném rozsahu lze železité pigmenty nahradit přírodními červenými hlínami (ve stavebnictví). Precheza je jediným tuzemským výrobcem železitých pigmentů, dovoz je zejména z Německa, Slovenska a Číny.
- Kyselina sírová, která je používána v chemickém a zpracovatelském průmyslu a při výrobě anorganických pigmentů. Precheza ji vyrábí zejména k vlastní výrobě titanové běloby, část je dodávána i na trh do papírenského a textilního průmyslu a jako náplň akumulátorů. Výrobou kyseliny sírové se zabývají další tuzemští výrobci (Spolana, Spolchemie, Synthesia), dovoz se vyskytuje v omezeném rozsahu (vzhledem k relativně vysokým přepravním nákladům se realizuje převážně ze sousedních zemí). Podíl Prechezy na celkovém obratu trhu daného zboží je menší než 30%.
- Monohydrát (síran železnatý s jednou molekulou vody), který je vyráběn ze zelené skalice vznikající při výrobě titanové běloby. Používá se k přípravě krmných směsí (obohacení železem) a při výrobě cementu. Precheza je jeho jediným tuzemským výrobcem. Monohydrát by bylo možné zaměnit k danému účelu užití jinými výrobky, avšak bariérou je zde vyšší cena. Vzhledem k tomu, že Precheza používá technologii výroby monohydrátu k níž využívá sekundární produkt vznikající při hlavní výrobě titanové běloby, je její výrobek levnější. Tuzemské dodávky doplňuje dovoz (např. z Německa a Rakouska).

Hlavními vstupními surovinami pro výrobu Prechezy jsou ilmelit a síra získávané prostřednictvím obchodní společnosti Precolor (společnost ze skupiny Agrofert) zejména od dodavatelů z Ukrajiny, Norska, Polska a SRN. Precolor také zajišťuje prodej většiny výrobků společnosti Precheza.

Na základě výše uvedeného byl relevantní trh pro účely posouzení spojení podniků vymezen z hlediska:

výrobního:

Jedná se o několik samostatných, navzájem nezastupitelných výrobních trhů, a to:

- Trh smoly černouhelné
- Trh oleje na saze
- Trh benzenu
- Trh toluenu
- Trh ftalanhydridu
- Trh dioktylfthalátu
- Trh anorganických jednosložkových dusíkatých hnojiv
- Trh kyseliny dusičné
- Trh karboxymethylcelulózy - KMC
- Trh abrazivních složek do zubních past
- Trh titanové běloby
- Trh železitých pigmentů
- Trh monohydrátu

geografického

Jde o území České republiky, neboť spojované společnosti dodávají své výrobky na celém území za homogenních podmínek.

časového

Jde o trhy trvalé, charakterizované pravidelnými opakujícími se dodávkami uvedených výrobků.

Postavení spojovaných subjektů na relevantních trzích:

Pro posouzení postavení spojovaných subjektů na relevantním trhu vycházel úřad z údajů za celý kalendářní rok, tj. období roku 1998.

V posuzovaném spojení podniků každá ze spojovaných společností působí na jiných věcně vymezených relevantních trzích a to:

DEZA působí pouze na relevantních trzích smoly černouhelné, oleje na saze, benzenu, toluenu, ftalanhydridu a trhu dioktylfthalátu. Precheza ani Lovochemie se hospodářské soutěže na těchto trzích neúčastní, a to ani jako dodavatel či odběratel. Na každém z uvedených výrobních trhů podíl DEZY výrazně přesahuje 30 % celkového obrátu daného trhu, s výjimkou trhu toluenu, kde její podíl mírně převyšuje 30%. Tento podíl se nezmění ani po spojení podniků. Na ostatních relevantních trzích společnost DEZA nepůsobí, a to ani jako odběratel nebo dodavatel.

Lovochemie působí pouze na relevantních trzích anorganických jednosložkových dusíkatých hnojiv, kyseliny dusičné, karboxymethylcelulózy KMC a abrazivních složek do zubních past. Precheza se hospodářské soutěže na těchto trzích neúčastní, a to ani jako dodavatel či odběratel. Na každém z uvedených výrobních trhů podíl Lovochemie přesahuje 30 % celkového obrátu daného trhu. Tento podíl se nezmění ani po spojení podniků.

Na ostatních relevantních trzích společnost Lovochemie nepůsobí, a to ani jako odběratel nebo dodavatel.

Precheza působí pouze na relevantních trzích titanové běloby, železitých pigmentů a trhu monohydrátu. Na každém z uvedených výrobních trhů podíl Prechezy výrazně převyšuje 30 % celkového obrátu daného trhu. Tento podíl se nezmění ani po spojení podniků. Na ostatních relevantních trzích společnost Precheza nepůsobí, a to ani jako odběratel nebo dodavatel.

Analýza dopadů spojení podniků na hospodářskou soutěž

Z výše uvedeného je patrné, že posuzované spojení podniků je svým charakterem spojení konglomerátní, neboť spojované podniky nejsou ve vzájemném vztahu horizontálních konkurentů, ani ve vzájemném vztahu vertikálním (jejich výrobní programy neumožňují vzájemnou spolupráci jako odběratelů nebo dodavatelů).

Agrofert holding před spojením měl ve skupině pouze podniky zabývající se anorganickou chemickou výrobou, v důsledku spojení pak připojil podnik jehož výroba je na bázi organické chemie.

Již v minulosti Agrofert holding získal určité propojení na výrobce organické chemie, a to na UNIPETROL, a.s. (dále jen „UNIPETROL“), jehož skupina zahrnuje výrobce organické chemie. Došlo k tomu tím, že společně s UNIPETROLEM založil společný podnik AGROBOHEMIE, a.s. (v němž oba mají 50% podíl akcií). Prostřednictvím AGROBOHEMIE, a.s. společně kontrolují Lovochemii. UNIPETROL je současně významným dodavatelem vstupních surovin (močoviny a čpavku – tzn. výrobků organické chemie) pro Lovochemii. Při posuzování dopadů uvedeného spojení úřad ověřil, že AGROFERT do své skupiny připojuje společnost, která je současně významným konkurentem společností patřících do skupiny UNIPETROL (Chemopetrol, a.s. a Česká rafinérská, a.s.) a to na relevantních trzích benzenu a toluenu. Nadto u benzenu mají oba konkurenti společného odběratele, který je současně dosud jediným zpracovatelem benzenu v ČR. Jde o konkurenty, mezi kterými (z hlediska jejich podílů na celkovém obrátu, dosahovaném na uvedených výrobních trzích) probíhá účinná hospodářská soutěž. V rámci hodnocení dopadu posuzovaného spojení na hospodářskou soutěž probíhající mezi jedinými tuzemskými producenty benzenu a toluenu dospěl úřad k závěru, že přímým důsledkem tohoto spojení nebude ovlivnění hospodářské soutěže probíhající mezi AGROFERTem (připojujícím DEZU) a UNIPETROLEM. Případné protisoutěžní aktivity těchto konkurentů – např. dohody rozdělení odběratelů nebo výroby, dohody o cenách apod., by byly porušením zákona o ochraně hospodářské soutěže a úřad by byl oprávněn je v souladu se zákonem postihnout.

Závěrem lze konstatovat, že počet konkurentů na výše vymezených relevantních trzích se po spojení Agrofert holdingu a DEZY nezmění a rovněž nedojde v důsledku spojení podniků ke změnám jejich podílů na uvedených trzích.

Distribuční systém

V rámci hodnocení dopadů spojení úřad zkoumal také způsob distribuce výrobků spojovaných podniků. Lovochemie distribuuje své výrobky (průmyslová hnojiva) prostřednictvím obchodních společností začleněných do AGROFERTu (zejména sítí svých podniků zemědělského zásobování a nákupu), karboxymethylcelulózu – KMC a abrazivní složky do zubních past distribuuje na základě přímých vztahů s odběrateli – dalšími zpracovateli těchto surovin. Výrobky Prechezy jsou distribuovány prostřednictvím obchodní společnosti Precolor, která je rovněž součástí skupiny AGROFERT.

DEZA dodává své výrobky odběratelům na základě přímých obchodních vztahů. V této souvislosti úřad oslovil odběratele DEZY se žádostí o jejich názor na možné dopady spojení na jejich postavení na výrobových trzích, na nichž se účastní hospodářské soutěže. Oslovení odběratelé úřadu sdělili, že nespátřují v předmětném spojení jakékoli (ani potenciální) dopady na své postavení v hospodářské soutěži.

Výhody spojení

Dle § 8 odst. 2 písm. a) zákona se za spojování podniků považuje i jednání, kdy jedna nebo více osob, které již kontrolují jeden podnik, získají přímou nebo nepřímou kontrolu nad celkem nebo podstatnou částí jiného podniku získáním akcií, obchodních nebo členských podílů.

Na základě výše popsaných smluv získal Agrofert holding přímou kontrolu nad společností DEZA. Dle ustanovení § 8 odst. 2 písm. a) zákona tak došlo ke spojení podniků.

Dle § 8a odst. 1 zákona podléhá povolení úřadu spojení, které narušuje, nebo může narušit hospodářskou soutěž. Za narušení soutěže se považuje, jestliže spojením podniků přesáhne jejich podíl 30 % celkového obratu na celostátním nebo místním trhu daného zboží.

Ve správním řízení bylo prokázáno, že podíl společnosti DEZA přesahuje na věcně vymezených trzích smoly černouhelné, oleje na saze, benzenu, toluenu, ftalahydridu a trhu dioktylfthalátu 30 % celkového obratu dosahovaných na uvedených trzích. Rovněž podíl společností skupiny AGROFERT zabývajících se chemickou výrobou, kterými jsou Lovochemie a Precheza přesahuje na vymezených relevantních trzích, na nichž se každá z nich účastní hospodářské soutěže, 30 % celkového obratu. Jde tedy o spojení, které podle § 8a odst. 1 zákona podléhá povolení úřadu.

Dle ustanovení § 8a odst. 2 zákona úřad spojení povolí, jestliže zúčastnění soutěžitelé prokáží, že újma, která narušením soutěže může vzniknout, bude převážena hospodářskými výhodami, jež spojení přinese.

Z předložených výhod spojení úřad posoudil jako nejvýznamnější z hlediska přínosu pro spotřebitele následující výhody:

- ◆ Agrofert holding svými obchodními aktivitami (dceřinné společnosti a obchodní zastoupení v zahraničí) přispěje k zefektivnění organizace nákupu surovin pro výrobu DEZY, což přinese nákladové úspory, které bude možno využít ke zkvalitnění výroby.
- ◆ Prostřednictvím svých aktivit v zahraničí vyvine Agrofert holding úsilí získat pro výrobky DEZY další odběratele, což umožní lépe využít výrobní kapacitu společnosti (nalezení nových odběratelů v zahraničí je k tomu nezbytným předpokladem, neboť absorpční kapacita domácího trhu je stávajícími dodávkami naplněna). Zvýšení výroby a plné využití výrobní kapacity přispěje k její vyšší efektivitě, přinese pozitivní dopad i na zaměstnanost a též na zlepšení obchodní bilance státu.
- ◆ Připojení DEZY umožní Agrofert holdingu nabízet odběratelům komplexní sortiment chemických výrobků na bázi jak anorganické tak i organické chemie, s garancí jediného dodavatele. Komplexnost nabídky může vést k získání nových odběratelů a úsporám v logistice.
- ◆ Zlevnění investic nezbytných pro splnění ekologických předpisů vztahujících se k zajištění chemické výroby. Toho lze dosáhnout sjednocením dodavatele investiční technologie na ochranu životního prostředí pro všechny chemické podniky ve skupině, včetně využití know-how jednotlivých podniků v této oblasti, což přinese výrazné úspory nákladů. Tyto bude možno využít k technickému a hospodářskému pokroku v rámci spojeného podniku.

Posouzení dopadů spojení ve vazbě na hospodářské výhody

Posuzovaným spojením nedojde k navýšení dominantního postavení spojovaných společností na žádném z výrobních trhů. Současně však se do skupiny AGROFERT (jejíž chemické společnosti mají výrazně dominantní postavení na řadě výrobních trhů), připojuje nezávislý soutěžitel, jehož postavení na tuzemském trhu je u řady výrobních trhů rovněž výrazně dominantní. Spojený podnik tak rozšíří svůj vliv na hospodářskou soutěž v dalších oblastech a zvýší se i hospodářská a finanční síla spojeného podniku.

Na základě této skutečnosti se úřad zabýval také tím, jak se zvýší převaha spojeného podniku s diverzifikovanou výrobou (výrobků organické i anorganické chemie) provázenou současně silným podílem na trhu ve vztahu k hospodářsko-finančnímu potenciálu ostatních soutěžitelů působících na těchto výrobních trzích. Jak je výše uvedeno jedinými tuzemskými konkurenty DEZY na trzích benzenu a toluenu jsou společnosti začleněné do UNIPETROLu. Skupina UNIPETROL zahrnuje řadu soutěžitelů, přičemž podíly některých z nich na výrobních trzích, na kterých se účastní hospodářské soutěže, jsou rovněž výrazně dominantní. Úřad dospěl k závěru, že hospodářsko-finanční potenciál tohoto soutěžitele je dostatečnou protiváhou spojeného podniku pro zajištění fungování hospodářské soutěže na společných trzích. Na ostatních trzích je DEZA jediným tuzemským výrobcem. Z toho u černouhelné smoly je tuzemská spotřeba zanedbatelná – 0,1% produkce DEZY, takže převážná část soutěže DEZY na uvedeném výrobním trhu se odehrává v zahraničí. Olej na saze je dodáván v převažujícím rozsahu společnému podniku DEZY a Cabot Corporation (společnosti CS Cabot), který jej spotřebovává při své výrobě. Také zde dovoz prakticky na tuzemském trhu nenachází uplatnění. Ftalanhydrid na tuzemský trh dodávají pouze zahraniční soutěžitelé a to z několika zemí (největší objemy jsou dodávány z Rakouska). Obdobně dioktylftalát, přičemž největší objemy jsou dodávány z Polska. Zvýšení hospodářsko-finančního potenciálu spojeného podniku nepředstavuje bariéru pro uplatnění konkurenčních soutěžitelů na uvedených trzích.

Z praxe Evropské Komise je patrný obdobný přístup při posuzování konglomerátních spojení. Taková spojení, při nichž výrobní programy spojovaných podniků neumožňují žádnou návaznost, a to ani ve vztazích dodavatel – odběratel, jsou zpravidla posuzována jako slučitelná se společným trhem (např. v případě spojení podniků Ashland/Superfos, v němž každá ze spojovaných společností působila na zcela odlišném relevantním trhu). Soutěžní problém by mohl nastat v případě, že v důsledku konglomerátního spojení by vznikl soutěžitel s takovou hospodářsko - finanční silou, která by odrazovala ostatní (i potenciální) konkurenty od účinné soutěže s ním či od vstupu na daný trh.

Na základě analýzy dopadů spojení na hospodářskou soutěž (včetně názorů odběratelů DEZY) a posouzení výhod tohoto spojení úřad dospěl k závěru, že vstup AGROFERTu na další trhy přinese též výhody, na nichž budou v konečném důsledku participovat i spotřebitelé a újma, která narušením soutěže může vzniknout, bude převážena výše uvedenými hospodářskými výhodami, jež spojení přinese. Z uvedeného důvodu úřad spojení povolil, jak je ve výroku uvedeno.

Poučení o opravném prostředku

Ve smyslu ustanovení § 61 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, lze proti tomuto rozhodnutí podat do 15 dnů od jeho doručení rozklad předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a to prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže - II. výkonného odboru. Podání rozkladu má odkladný účinek.

JUDr. Šárka Vlašínová
pověřená řízením II. výkonného odboru

Rozhodnutí obdrží:

JUDr. Jindřiška Munková,
Veletržní 19
170 00 Praha 7